

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Навчально-науковий інститут заочної і дистанційної освіти
Кафедра менеджменту, публічного управління та адміністрування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

НА ТЕМУ:

«УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА»

Виконала:

здобувачка освітнього ступеня «Бакалавр»
освітньо-професійної програми «Менеджмент»
спеціальності 073 «Менеджмент»
Тригубець Вікторія Олександрівна

Керівник:

к.е.н., доцент Покотильська Наталя Володимирівна
Оцінка захисту:

Національна шкала _____
Кількість балів _____ Шкала ECTS _____
« _____ » _____ 2024 р.

Допускається до захисту:

« _____ » _____ 2024 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Менеджмент»

спеціальності «073 Менеджмент»

_____ Елла ДОБРОВОЛЬСЬКА

ЗМІСТ

<u>ВСТУП</u>	4
<u>РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА</u>	7
1.1. Сутність та значення стратегічного розвитку підприємства	7
1.2. Підходи до формування стратегії розвитку підприємства: огляд літературних джерел.....	16
1.3. Класифікація стратегій розвитку підприємств: історичні аспекти та сучасні тенденції.....	21
<u>РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «КАМІКОМ»)</u>	30
2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства ТОВ «КАМІКОМ» ...	30
2.2. Оцінка стратегії розвитку ТОВ «КАМІКОМ»	38
2.3. Діагностика основних проблем і резервів стратегічного розвитку підприємства	49
<u>РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «КАМІКОМ»</u>	57
3.1. Пропозиції щодо оптимізації стратегії розвитку підприємства	57
3.2. Використання сучасних інформаційних технологій у стратегічному управлінні ТОВ «КАМІКОМ»	64
3.3. Оцінка економічної ефективності запропонованих заходів	70
<u>ВИСНОВКИ</u>	75
<u>СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ</u>	81
<u>ДОДАТКИ</u>	89

ВСТУП

Актуальність теми управління стратегічним розвитком підприємства зумовлена зростаючими викликами, які постають перед сучасним бізнесом. Сьогоднішнє економічне середовище характеризується динамічністю та непередбачуваністю, що робить питання довгострокового планування і стратегічного управління ключовими для виживання та успішного функціонування підприємств. В умовах глобалізації, розвитку технологій, посилення конкуренції та швидких змін на ринках, підприємства повинні постійно аналізувати своє становище, адаптуватися до зовнішніх змін і формувати стратегії, які забезпечать стійке зростання та конкурентні переваги. Саме тому розробка стратегічного управління розвитком є необхідною для досягнення цілей підприємства і є важливим напрямом досліджень у сучасному менеджменті.

Враховуючи сучасні тенденції у сфері управління, стратегічний розвиток стає однією з основних передумов стійкості підприємства. Формування та реалізація ефективної стратегії допомагають підприємству не лише зміцнювати свої позиції на ринку, але й швидко адаптуватися до змінних умов, зокрема впроваджувати нові продукти, освоювати нові ринки та використовувати новітні технології. Недостатня увага до стратегічного розвитку може призвести до втрати конкурентних позицій, зниження ефективності та, в кінцевому підсумку, до банкрутства підприємства. Таким чином, питання управління стратегічним розвитком є одним із ключових аспектів у забезпеченні довгострокового успіху підприємства, і це обґрунтовує актуальність даного дослідження.

Метою даного дослідження є обґрунтування теоретико-методологічних положень та розробка рекомендацій щодо вдосконалення управління стратегічним розвитком підприємства на прикладі ТОВ «КАМІКОМ».

Дослідження спрямоване на визначення найбільш ефективних підходів до формування стратегії розвитку, а також аналіз проблем і резервів підприємства, що дозволить обґрунтувати напрямки для оптимізації його діяльності.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

- дослідити сутність та значення стратегічного розвитку підприємства, розкрити його роль у підвищенні конкурентоспроможності та стійкості підприємства;
- провести огляд літературних джерел, що висвітлюють підходи до формування стратегії розвитку підприємства, проаналізувати різноманітні теоретичні підходи, концепції та методи, що існують у сучасному менеджменті;
- розглянути класифікацію стратегій розвитку підприємств з урахуванням історичних аспектів та сучасних тенденцій, акцентуючи увагу на їхньому впливі на діяльність підприємства;
- надати загальну характеристику діяльності ТОВ «КАМІКОМ», зокрема його місце на ринку, фінансові показники, структуру управління та стратегію розвитку;
- оцінити поточну стратегію розвитку ТОВ «КАМІКОМ», виявити її сильні та слабкі сторони, можливості для вдосконалення;
- здійснити діагностику основних проблем, що перешкоджають стратегічному розвитку підприємства, а також виявити його потенційні резерви та можливості для подальшого зростання;
- розробити пропозиції щодо оптимізації стратегії розвитку підприємства з урахуванням сучасних викликів та можливостей, які надають інформаційні технології;
- оцінити економічну ефективність запропонованих заходів, що дозволить обґрунтувати доцільність їх реалізації.

Об'єктом дослідження є процес стратегічного розвитку підприємства в умовах сучасного ринку.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти управління стратегічним розвитком підприємства, що забезпечує його конкурентоспроможність і стійке функціонування.

Методи дослідження включають системний підхід, методи аналізу та синтезу, порівняльний аналіз, а також економіко-математичне моделювання для оцінки ефективності запропонованих заходів. Системний підхід дозволяє розглянути підприємство як складну соціально-економічну систему, що взаємодіє з зовнішнім середовищем, а порівняльний аналіз допомагає зіставити теоретичні основи з практичним досвідом ТОВ «КАМІКОМ». Економіко-математичне моделювання, у свою чергу, сприяє кількісній оцінці ефективності запропонованих стратегічних рішень.

Інформаційною базою дослідження є науково-економічні та періодичні видання з питань стратегічного управління, фінансової та економічної діяльності підприємств, а також офіційні дані щодо діяльності ТОВ «КАМІКОМ». Додатково використовувались законодавчі та нормативні акти, фінансова звітність підприємства, аналітичні дані, а також результати особистих спостережень автора.

Структура роботи включає вступ, три розділи, висновки, список використаної літератури та додатки. У першому розділі розглядаються теоретичні основи управління стратегічним розвитком підприємства, його сутність та значення, а також існуючі підходи до формування стратегії розвитку. Другий розділ присвячений аналізу стратегічного розвитку ТОВ «КАМІКОМ», оцінці його поточної стратегії, а також діагностиці основних проблем і резервів. У третьому розділі запропоновано шляхи оптимізації стратегії розвитку підприємства, використання сучасних інформаційних технологій та оцінку економічної ефективності заходів. Роботу викладено на 111 сторінках комп'ютерного тексту, налічує 20 таблиць та 16 рисунків.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження варто зробити відповідні висновки:

Стратегічний розвиток підприємства є необхідною умовою для забезпечення його довгострокової стабільності та конкурентоспроможності в умовах швидко змінюваного економічного середовища. Вивчення сутності та значення цього процесу показує, що стратегічний розвиток охоплює не лише адаптацію до змін, але й активне формування та впровадження довгострокових цілей. Підприємства, які успішно реалізують стратегії розвитку, здатні ефективно використовувати ресурси, оптимізувати бізнес-процеси та адаптуватися до зовнішніх викликів. У свою чергу, стратегічне управління має на меті підвищення конкурентоспроможності через інновації, модернізацію та оптимізацію внутрішніх процесів. З огляду на ці аспекти, стратегічний розвиток стає важливим інструментом для забезпечення сталого зростання та досягнення успіху на ринку, а також для забезпечення стійкості підприємства в умовах непередбачуваних змін.

Формування стратегії розвитку підприємства є основним елементом його управлінської діяльності, що визначає шляхи досягнення довгострокових цілей і конкурентних переваг. Огляд літературних джерел показує, що існує безліч підходів до формування стратегії, кожен з яких має свої особливості та переваги. Серед основних підходів виділяються портфельний, конкурентний, ресурсний, інтеграційний, системний, а також підхід на основі збалансованих показників. Успіх стратегії залежить від правильного вибору і адаптації цих підходів до конкретних умов діяльності підприємства, враховуючи його внутрішні ресурси, зовнішні можливості та загрози. Таким чином, комбінування різних стратегічних підходів, а також ретельний моніторинг і контроль на всіх етапах формування стратегії дозволяють забезпечити стійке і ефективне зростання організації.

У сучасних умовах стратегічного управління класифікація стратегій розвитку підприємств відіграє важливу роль у визначенні найбільш ефективних шляхів адаптації до постійно змінюваного бізнес-середовища. Історичні аспекти, зокрема розвиток стратегій зростання, стабілізації, диверсифікації та конкурентних переваг, продемонстрували різноманітні підходи до управління в умовах економічних змін. Сучасні тенденції орієнтовані на інноваційні стратегії, спрямовані на стійкість і ефективність, враховуючи глобалізацію, технологічні зміни та необхідність адаптації до непередбачуваних викликів. Приділення уваги цифровим платформам, екологічним аспектам і гнучким стратегіям дозволяє підприємствам не лише підтримувати свою конкурентоспроможність, але й забезпечувати довгострокову стабільність на ринку.

Загальна характеристика діяльності ТОВ «КАМІКОМ» свідчить про стабільне зростання компанії в період з 2021 по 2023 рік. Підприємство активно розвиває свою діяльність у сфері монтажу водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування, використовуючи сучасні технології та матеріали. З фінансових показників видно значне збільшення активів компанії, зокрема оборотних активів та власного капіталу. Це, в свою чергу, свідчить про покращення фінансової стабільності підприємства, яке змогло залучити додаткові ресурси для подальшого розвитку. Незважаючи на збільшення собівартості реалізованої продукції, компанія змогла значно збільшити чистий дохід від реалізації та валовий прибуток. Окрім цього, ТОВ «КАМІКОМ» демонструє позитивний фінансовий результат, зокрема збільшення чистого прибутку. Це дозволяє зробити висновок, що компанія знаходиться на правильному шляху розвитку, ефективно використовуючи свої ресурси та збільшуючи рентабельність своєї діяльності.

Оцінка стратегії розвитку компанії є важливим етапом для досягнення її довгострокових цілей та забезпечення сталого зростання. ТОВ «КАМІКОМ» є українським лідером у сфері монтажу водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування, що забезпечує своїм клієнтам високоякісні та надійні

послуги. Стратегія розвитку компанії базується на чітко сформульованих цілях, які орієнтовані на досягнення партнерських відносин, використання інноваційних технологій і підвищення комфорту клієнтів.

Ключовими елементами стратегії є місія та бачення компанії. Бачення ТОВ «КАМІКОМ» полягає в тому, щоб стати лідером на українському ринку монтажу інженерних систем, пропонуючи високоякісні рішення для створення комфортних умов життя. Місія компанії орієнтована на забезпечення безпечних і комфортних умов через використання сучасних технологій і висококваліфікованих фахівців. Цінності підприємства включають якість, інновації, надійність та орієнтацію на клієнта. Основний принцип діяльності компанії полягає в забезпеченні максимального комфорту та безпеки для клієнтів завдяки сучасним технологіям і кваліфікованим послугам. Для реалізації своєї стратегії ТОВ «КАМІКОМ» використовує модель SMART для постановки стратегічних цілей. Зокрема, компанія націлена на збільшення обсягу продажів на 25%, залучення нових клієнтів через соціальні мережі, покращення клієнтського досвіду через систему лояльності та розширення асортименту продукції. Ці цілі дозволяють підтримувати розвиток компанії та зміцнювати її позиції на ринку. Для обґрунтування вибору стратегії ТОВ «КАМІКОМ» застосовує матрицю Ансоффа. Вона дозволяє компанії визначити найбільш ефективні стратегії для розвитку на існуючих і нових ринках. Зокрема, для існуючих ринків використовуються стратегії проникнення на ринок, спрямовані на збільшення частки через активні рекламні кампанії, а для нових продуктів – стратегії розвитку продукту, що передбачають удосконалення або запуск нових рішень. У результаті, стратегія ТОВ «КАМІКОМ» є спрямованою на сталий розвиток, орієнтовану на покращення клієнтського досвіду, розширення ринків і асортименту, що дозволяє компанії зберігати конкурентні переваги та забезпечувати високу якість послуг.

Діагностика стратегічного розвитку підприємства ТОВ «КАМІКОМ» показала наявність як значних можливостей, так і важливих ризиків, які

можуть вплинути на його подальший розвиток. Політична стабільність є важливим чинником для ТОВ «КАМІКОМ». Позитивні зміни у політичному середовищі можуть значно підтримати розвиток бізнесу, однак є й певні ризики, пов'язані з політичними коливаннями в Україні. Економічні фактори – такі як валютні коливання та інфляція – можуть стати суттєвими загрозами для підприємства, через що необхідно враховувати ці фактори при формуванні фінансових стратегій. Соціальні зміни відображають тенденції у споживчих вподобаннях, які можуть як сприяти, так і перешкоджати розвитку компанії. Зміна поведінки покупця потребує адаптації продукції та маркетингових стратегій. Технологічний потенціал є важливим драйвером розвитку для ТОВ «КАМІКОМ», оскільки впровадження нових технологій може підвищити ефективність виробництва та задовольнити зростаючі вимоги ринку. Правові та екологічні фактори також мають великий вплив на діяльність компанії. Необхідно стежити за змінами в законодавстві та адаптувати виробничі процеси до екологічних норм. Аналіз PESTLE показує важливість політичної стабільності, технологічних інновацій та економічної стабільності для розвитку компанії. Проте виявлені загрози з боку економічних коливань та екологічних норм потребують обережного підходу та стратегічного планування для їх мінімізації. Аналіз конкурентних сил за моделлю Портера показав, що ТОВ «КАМІКОМ» має стійку позицію на ринку завдяки інноваційним товарам, але зберігається певна конкуренція з боку нових гравців та існуючих конкурентів. Важливо підвищити лояльність клієнтів і зміцнити брендову впізнаваність для мінімізації ризиків втрати клієнтів. Загалом, ТОВ «КАМІКОМ» має значний потенціал для подальшого розвитку завдяки технологічним інноваціям та стабільності в політичному середовищі. Однак для досягнення успіху необхідно активно працювати над мінімізацією економічних і правових загроз, а також зміцнювати клієнтську лояльність та брендову ідентичність.

Пропозиції щодо оптимізації стратегії розвитку підприємства в умовах війни мають на меті адаптацію до змінюваних умов, зокрема в економічній та

соціальній сферах. Враховуючи нестабільність на ринку, підприємству ТОВ «КАМІКОМ» необхідно впроваджувати адаптивні маркетингові стратегії, орієнтуючись на найбільш затребувані товари та послуги. Також важливо забезпечити диверсифікацію виробництва, щоб зменшити залежність від окремих ринків та постачальників. Цифровізація бізнесу і розвиток онлайн-продажів допоможуть знизити витрати та підвищити ефективність управління, що є критично важливим для підтримання конкурентоспроможності. Крім того, зміцнення партнерських зв'язків з іншими підприємствами та посилені оцінки ризиків дозволять знизити невизначеність і забезпечити стабільність у складні часи. Впровадження матричної структури управління та автоматизація бізнес-процесів за допомогою ERP-систем дозволять підвищити гнучкість і оперативність прийняття рішень. Важливим аспектом є постійний розвиток співробітників через тренінги та навчання, а також створення каналів ефективної внутрішньої комунікації. Створення спеціального відділу для пошуку та впровадження інновацій і нових технологій дозволить підприємству швидше адаптуватися до змін на ринку та зберегти свою конкурентоспроможність.

Використання сучасних інформаційних технологій у стратегічному управлінні ТОВ «КАМІКОМ» дозволяє значно підвищити ефективність управління, оптимізувати внутрішні процеси та знизити витрати. Інтеграція таких IT-рішень, як ERP-системи, CRM-системи, аналітичні системи BI та засоби забезпечення інформаційної безпеки, надає компанії можливість здійснювати точніші та своєчасні стратегічні рішення. Проте, для максимізації результативності компанія повинна враховувати витрати, гнучкість та терміни впровадження при виборі конкретних технологічних рішень. Впровадження ERP-системи є важливим кроком до досягнення інтеграції всіх процесів, але на основі оцінки альтернативних варіантів, ТОВ «КАМІКОМ» має можливість вибрати найбільш ефективний підхід для вдосконалення своєї IT-інфраструктури.

Оцінка економічної ефективності впровадження ERP-системи в ТОВ «КАМІКОМ» показує значний потенціал для покращення фінансових показників підприємства. Хоча початкові витрати на впровадження системи є значними, це інвестиції, які принесуть вигоду у вигляді зниження собівартості продукції, збільшення доходів і покращення управлінських процесів. Прогнозоване підвищення чистого доходу, валового та чистого прибутку вже в першому році після впровадження системи свідчить про доцільність інвестицій. Завдяки ERP-системі, яка автоматизує рутинні операції та оптимізує витрати, ТОВ «КАМІКОМ» може отримати істотне зростання фінансових результатів на довгострокову перспективу, що робить цей крок стратегічно вигідним для компанії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бабій І. В. Аналіз наукових поглядів у формуванні стратегічного управління підприємством. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2016. № 1. С. 7–9.
2. Бабець Є.К., Максимчук А. Г., Стасюк В. П. та ін. Основи менеджменту: навч. посіб. Київ: Професіонал, 2017. 496 с.
3. Белкін І., Логоша Р., Трапаїдзе С. Проблеми стратегічного планування на підприємствах України та можливі шляхи їх подолання. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2022. № 13. С. 72–77.
4. Білоус С.П., Северинчук А.А. Поняття та значення стратегічного планування на підприємстві. Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка–2019»/XXI Всеукраїнська наукова конференція молодих учених. 2019. с. 254–255.
5. Бліхар В. С. Менеджмент і безпека в умовах війни: теоретичні та прикладні аспекти. Матеріали-науково-практичної інтернет-конференції. Львів : ЛьвДУВС, 2022. С. 348.
6. Брінь П., Голтвянська Ю. Стратегія розвитку підприємства: сутність та класифікація. Підприємництво та інновації. 2021. № 21. С. 31–34.
7. Бровкова О.Г. Стратегічний менеджмент. Навчальний посібник. Центр навчальної літератури (ЦУЛ). 2019. 224 с.
8. Бурик А.Ф. Планування діяльності підприємства. Центр навчальної літератури (ЦУЛ). 2019. 260 с.
9. Васи́лига С. М. Поняття стратегії розвитку підприємства. Економіка та держава. 2020. № 1. С. 122–125.
10. Величко Т. Г. Основні напрями стратегічного управління підприємством в умовах сталого розвитку. Агросвіт. 2020. № 7. С. 92–96.
11. Вергал К. Ю. Теоретичні аспекти стратегічного управління підприємством в умовах інтеграції. Науковий вісник Полтавського

університету економіки і торгівлі. Серія: Економічні науки. 2018. № 3. С. 33-40.

12. Галько Л. Р. Бізнес-планування розвитку компанії: організаційні та методологічні аспекти реалізації. Економіка та суспільство. 2022. Вип. 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-63> (дата звернення: 04.11.2024)

13. Гарнага В.В. Стратегічне планування як основа розвитку підприємства. Ефективна економіка. 2016. № 11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2016_11_67 (дата звернення: 04.11.2024)

14. Гладинець Н. І. Роль інноваційної складової системи стратегічного управління підприємством туристичного бізнесу. Формування ринкових відносин в Україні. 2018. № 10. С. 48-53.

15. Гладкова А. О. Стратегічний розвиток підприємства в умовах глобальної конкуренції. Економіка і організація управління. 2019. № 4. С. 198-209.

16. Гудзь О. І. Стратегія розвитку підприємства: сутність та класифікація. Економічний журнал Мукачівського державного університету. 2018. № 18. С. 346–352.

17. Джелла А.Н. Стратегічне планування діяльності підприємства. Актуальні проблеми економіки : науковий економічний журнал. Київ : Національна академія управління, 2012. С. 38–46.

18. Дикань В.Л. Стратегічне управління. Центр навчальної літератури (ЦУЛ). 2019. 272 с.

19. Дикань О. В., Крихтіна Ю. О., Фролова Н. Л. Актуальні методи стратегічного аналізу бізнес-середовища підприємства. Приазовський економічний вісник. 2021. №1 (24). С 78-81.

20. Довбня С. Б., Папуша І. В. Сутність стратегії підприємства та класифікація її видів. Економічний вісник Дніпровської політехніки. 2023. № 2 (82). С. 152–160.

21. Дращиця С., Даріуш С. Особливості стратегічного управління конкурентоспроможністю підприємств автосервісу. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. № 6. Том 2. С. 76-80.
22. Жаданос О. В., Шатоха В. І., Петренко А. Л. Стратегія сталого розвитку на підприємстві: приклад Європи та досвід України. Дніпро: Дріант, 2017. 79 с.
23. Ілляшенко Н. С. Формування «системної карти» стратегічного управління розвитком підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2017. № 1. С. 119-128.
24. Ілляшенко Н. С. Методичні засади вибору стратегій випереджаючого інноваційного розвитку промислового підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2019. Випуск 33. С. 108-112.
25. Киш Л. М. Стратегічне управління, як основна частина менеджменту підприємства. Причорноморські економічні студії. 2019. Випуск 38-1. С. 107-113.
26. Ковтун Е. О., Денисевич Є. С., Зайцева Д. Є. Фактори впливу на формування стратегії підприємства при виході на зовнішні ринки. Молодий вчений. 2017. № 4 (44). С. 669-673.
27. Коваленко А. О. Стратегічне планування сталого розвитку України. ПрофКнига. 2018. 160 с.
28. Кондратюк О. М., Пшеничний В. І. Бізнес-планування в підприємницькому середовищі: теоретичний аспект. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 26(1). С. 90–94.
29. Костецька Н.І. Стратегічне планування діяльності підприємств: теоретичні аспекти. Інноваційна економіка. 2020. № 7-8. С. 65-71.
30. Красностанова Н. Сучасні технології та інструменти стратегічного аналізу. Економічний дискур. 2022. № 1 (3-4). С. 115-127.

31. Ляхович Л. Стратегічна поведінка компаній в умовах війни та повоєнного відновлення. Економічний простір. 2022. (180), 139-143.
32. Маковецька І. М., Байдін М. В., Король В. О. Удосконалення інструментів стратегічного аналізу в управлінні підприємством. «Економіка. Менеджмент. Бізнес». 2022. № 3-4(40). С. 67-71.
33. Максимець О. В., Антосевич С. В. Використання підходів «KPI» для підвищення конкурентоспроможності підприємств лісового сектору України. Науковий вісник НЛТУ України. 2019. Випуск 29 (4). С. 62-66.
34. Мамчин Р.О. Теоретичні засади бізнес-планування в торговельному бізнесі. URL: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/13851/1/31_203-210_Vis_720_Menegment.pdf (дата звернення: 04.11.2024)
35. Мануйлов О. В. Формування стратегії сталого розвитку підприємств в умовах невизначеності. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2024. Том 9. № 2. С. 60 – 64.
36. Мартиненко М., Ігнат'єва І. Стратегічний менеджмент: підруч. Київ: Каравела, 2013. 319 с.
37. Мельнікова О.М., Тульчинська С.О. Удосконалення процесу бізнес-планування. Актуальні проблеми економіки та управління: Збірник наукових праць молодих вчених. 2014. № 8. С. 83–86.
38. Михайленко О., Годун В., Юхименко Є. Розробка бізнес-плану підприємства. Молодий вчений. 2021. № 6 (94). С. 211-214.
39. Ніколюк О. В., Дьяченко Ю. В., Савченко Т. В. Особливості розвитку івент-менеджменту в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 6. С. 98-103.
40. Носань Н., Якименко Т., Панченко Р. Стратегічне планування діяльності підприємства. Економіка та суспільство. 2023. № 56. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-16> (дата звернення: 04.11.2024)

41. Офіційні дані по ТОВ «КАМІКОМ». URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/44599556/ (дата звернення: 04.11.2024)

42. Перерва І., Єдинак В. Стратегічне управління підприємством як основний інструмент в руках сучасного керівника. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С. 159–164.

43. Петрук Ю.В., Артеменко Л.П. Особливості стратегічного планування підприємства в умовах кризи. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2022. № 22. С. 72-78.

44. Пилипенко С. Стратегічне управління підприємством на засадах концепції сталого розвитку. *Економіка та суспільство*. 2020. № 21. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/33> (дата звернення: 04.11.2024)

45. Поліщук Є. А., Іващенко А. І. Методика розрахунку ключових показників ефективності (KPI) використання різних фінансово-кредитних інструментів підприємствами МСБ. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2019. № 2. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2019/11.pdf (дата звернення: 04.11.2024)

46. Пробоїв О. А. Концептуальні підходи до процесу розроблення бізнес-плану розвитку вітчизняних підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 39(2). С. 12–16.

47. Савченко С.М., Нікітін В.Г. Сутність та принципи стратегічного управління ефективністю діяльності підприємства. *Ефективна економіка*. 2021. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8656> (дата звернення: 04.11.2024).

48. Свідерський В. П., Матвєєнко М. М. Бізнес-планування в сучасному підприємницькому середовищі: теоретико-прикладний аспект. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 34. С. 174–179.

49. Селезньова Г. О., Сиров В. В. Система бізнес-планування на підприємстві та її елементи. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2016. Вип. 4(04). С. 228–232.
50. Семененко Ю. С. Оцінка ефективності діяльності підприємства з допомогою KPI. SWorldJournal. 2021. Випуск 10-2. С. 21-26.
51. Середа Г. В. Досвід університетів в області впровадження KPI-показників досягнення стратегічних цілей. Економіка і організація управління. 2018. № 4 (32). С. 86-99.
52. Ситницький М. В. Стратегічне управління розвитком дослідницьких університетів: монографія. К.: Видавництво Ліра-К, 2018. 302 с.
53. Сорока А. М. Операційна стратегія менеджменту в системі управління підприємством. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018. № 4. С. 77-81.
54. Сумець О. М. Основи стратегічного менеджменту сучасного підприємства. Харків: Планета-принт, 2016. 288 с.
55. Устенко М. О., Курочка А. Ю., Максимова О. В. Бізнес-планування як інструмент досягнення стратегічних цілей підприємства. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2018. № 64. С. 81–87.
56. Феєр О., Хаустова К., Густі С. Стратегічне управління підприємством в умовах воєнного стану. Innovation and Sustainability. 2023. № 4. С. 90–97.
57. Холява І. П. Стратегічне планування в управлінні діяльністю підприємства. Вісник національного технічного університету «ХПІ». Серія: Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. 2015. № 2. С. 107–112.
58. Чорній Б. І. Система бізнес-планування на підприємстві та її елементи. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2024. № 1. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-1-9444> (дата звернення: 04.11.2024)

59. Шведкий В.А. Управління стратегічним розвитком підприємств-постачальників на енергетичному ринку України: оцінка ефективності. Економіка: реалії часу. Науковий журнал. 2022. № 5 (63). С. 42-48.
60. Шіковець К. О. Теоретико-методологічні основи моделювання управління економічним розвитком підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2017. № 3. С. 162-168.
61. Шульгіна Л. М., Юхименко В. В. Сучасні концепції стратегії розвитку інноваційним розвитком підприємства. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2013. № 3, Т. 2. С. 79-84.
62. Юрченко Ю. О. Еволюція практики стратегії розвитку. Вісник Хмельницького національного університету. 2019. № 1. С. 222-229.
63. Ястремська О. М. Особливості управління діяльністю малого підприємства: теоретичний аспект. Економічна думка. 2016. № 4. С. 24-29.
64. Antoniuk L. Barriers and opportunities for hi-tech innovative small and medium enterprises development in the 4th industrial revolution era. Problems and Perspectives in Management. 2017. № 15(4). P. 100-113.
65. Britchenko I. Fintech platforms in SME's financing: EU experience and ways of their application in Ukraine. Investment Management and Financial Innovations. 2018. 15(3). P.83-96.
66. Filho T. A model for strategic analysis in wood treatment companies. Research Society and Development. 2020. Vol. 9. №11. P. 35-67.
67. Hampton H. Customer engagement strategies in retail electricity markets: A comprehensive and comparative review. Energy Research & Social Science. 2022. August. Vol. 90. URL: [10.1016/j.erss.2022.102611](https://doi.org/10.1016/j.erss.2022.102611) (дата звернення: 04.11.2024)
68. Payne A. Toward a comprehensive framework of value proposition development: From strategy to implementation. Industrial Marketing Management. 2020. Vol. 87. P. 244-255.

69. Rudyk N. Code of ethics for smes: substantiating the necessity and willingness to implement in Ukraine. Problems and Perspectives in Management. 2018. № 2. P.104-112

70. Samba C., Tobesh P., Thanos I., Papadakis V. Method in the madness? A meta-analysis on the strategic implications of decision comprehensiveness. Strategic Organization. 2021. Vol. 19. № 3. P. 414-440.

71. Sybirianska Y. Theoretical Aspects Of Implementation Of The Innovation Component Evaluating Model For Small Business Enterprises. Marketing and Management of Innovations. Scientific Journal. 2017. № 2. P. 161-170

72. Sybirianska Y. Information and Communication Platform as a Complex Approach for Solving Information Asymmetry Problems. 13th International Conference «ICT in Education, Research, and Industrial Applications: Integration, Harmonization, and Knowledge Transfer». ICTERI 2017. P. 111-126.

73. Symeonidou N. The origins of capabilities: Resource allocation strategies, capability development, and the performance of new firms. Journal of Business Venturing. 2022. Vol. 37. Issue 4, July. URL: 10.1016/j.jbusvent.2022.106208 (дата звернення: 04.11.2024).